

vi älskar
**SKRÄP
MAT**

Tack för att du
lägger mig i den
svarta påsen!

Frågor och svar om matavfall

Ulricehamns Energi

Frågor och svar

Här har vi samlat de vanligaste frågorna/svaren gällande hantering av matavfall i Ulricehamns kommun. Hittar du inte svaret på din fråga är du mer än välkommen att ringa oss på tel: 0321-532300 eller maila till: info@ueab.se

Vad får jag slänga i påsen?

Vad får jag lägga i den svarta påsen?

I den svarta påsen slängs allt matavfall, det vill säga skrapet som blir över när du lagat eller ätit mat. Det som inte kan sparas och göras rester på helt enkelt. Även fiskben och ben från t.ex. revben och kotletter slängs här, liksom äggskal, vissna blommor, te och kaffesump med filter.

Vad får jag slänga i den andra påsen?

I den vanliga påsen för hushållsavfall slänger du brännbart, alltså det som inte går att återvinna. Det kan t.ex. vara tvättlappar, tops, blöjor, leksaker, snus, cigarettfimpar, kuvert, tuggummi, stearinstumpar, post-it lappar, diskborstar, matoljerester (förpackat i plastflaska) och kattsand.

Vad får jag inte lägga i matavfallspåsen?

Exempel på sådant som inte får läggas i svart påse är snus, fimpar, blomjord, kattsand, hundbajspåsar, hygienartiklar, smink, servetter, krukväxter (dock får du slänga vissna blad i svart påse), grenar, tuggummi, blöjor, förpackningar, farligt avfall. Se vår sorteringsguide på www.ueab.se/sorteringsguide

Varför sortera matavfall?

Varför skall jag sortera mitt matavfall?

Om matavfall hamnar i påsen för brännbart så tas energin tillvara, men inte näringsämnen såsom kväve, fosfor och andra viktiga mineraler och spårämnen. Om matavfall komposteras eller rötas så får man ett gödningsmedel och vi kan sluta kretsloppet genom att ge tillbaka en del av de näringsämnen som vi tagit bort genom odling och skörd.

Är det värt att sortera, blandas inte alla sopor ihop ändå till slut?

Det är absolut värt att sortera. Det är väldigt sällan man blir tvungen att kassera avfall som sorterats ut. De mängder som går till återvinning kontrolleras, följs upp och rapporteras. Förpackningar blir till nya förpackningar, tidningar blir till nya tidningar, matavfall blir drivmedel och det övriga hushållsavfallet blir till energi.

Varför har Ulricehamns kommun bestämt att införa sortering av matavfall?

Matavfallsinsamling möjliggör att alla nu kan bidra till att minska mängden avfall som går till förbränning. Sveriges Riksdag har beslutat ett antal miljömål. Vi skall hushålla med naturresurser och ha en hållbar avfallshantering. Senast år 2020 ska minst 50 % av matavfallet sorteras ut för att vi skall kunna ta tillvara på energi och växtnäring t.ex. fosfor som är en ändlig resurs. Ulricehamns kommun har i sin avfallsplan angett att organiskt avfall ska komposteras eller samlas in för rötning. Alla i Ulricehamns kommun har av olika skäl inte möjlighet att kompostera sitt matavfall.

Måste jag sortera mitt matavfall?

Ja. Alla ska sortera matavfallet, antingen i egen kompost, eller i den svarta påsen. Den läggs sedan i soptunnan för vidare transport till optisk sortering och rötning, där biogas och biogödsel produceras.

Vad händer med avfallet?

Vad händer med matavfallet?

Matavfallet går, efter att det optiskt sorterats ut och finfördelats, in för rötning i en biogasanläggning. När matavfallet rötas bildas så kallad biogas. Det är en naturlig process som sker med hjälp av mikroorganismer i en stor rötningskammare. Denna gas är energirik och består huvudsakligen av metangas och koldioxid. Gasen renas och uppgraderas sedan till fordonsbränsle, som man kan använda som drivmedel i t.ex. bilar och bussar. Förutom gasen så bildas också en näringsrik rötrest, biogödsel, som används till gödningsmedel på jordbruksmark.

Vad händer om jag sorterar fel?

Om man sorterar fel finns det risk för att rötresten, som ska bli gödningsmedel, blir förorenad av t.ex. plastbitar eller farliga ämnen. Av detta skäl är det viktigt att bara lägga matavfall i den svarta påsen. Är man osäker så är det bättre att lägga avfallet i påsen för brännbart avfall.

Vart åker mina sopor?

Hushållsavfall i Ulricehamns kommun körs fr.o.m 1 maj till Sobacken i Borås, där Borås Energi & Miljö optiskt sorterar och behandlar avfallet.

Vad händer med de svarta påsarna?

När avfallsbilarna töms på avfallsanläggningen skiljs de svarta och de brännbara påsarna åt i en optisk sorteringsmaskin. Innehållet i de svarta påsarna transporteras till biogasanläggningen. Där rivs påsarna sönder för att man ska kunna komma åt innehållet. De tomma påsarna går sedan tillsammans med det brännbara avfallet, till förbränning i värmeverket, som producerar fjärrvärme, fjärrkyla och el.

Vad händer med det brännbara avfallet?

Påsarna med brännbart avfall sorteras ut optiskt. Därefter krossas avfallet och används som bränsle på värmeverket, där man producerar fjärrvärme, fjärrkyla och el.

Om påsarna

Får jag använda andra påsar än de som Ulricehamns Energi delar ut till matavfallet?

Nej. Endast svarta påsar utdelade av Ulricehamns Energi får användas till matavfall. Svarta sopsäckar och hundbajspåsar får inte slängas i soptunnan. Hundbajspåsar läggs i påsen för brännbart hushållsavfall.

Var kan jag få tag i fler svarta påsar?

Som tack för att du sorterar matavfall så bjuder vi på den svarta påsen. Är du villaägare får du en ny rulle påsar om du knyter en svart påse på soptunnan inför tömningsdagen. En rulle räcker ca tre månader. Du som bor i flerfamiljshus får påsar av din fastighetsägare. Extra påsar kan också hämtas på återvinningscentralen Övreskog samt på Ulricehamns Energi, Karlsnäsvägen 11.

Varför måste jag använda speciella påsar?

Det är viktigt att påsarna håller för den optiska sorteringen och att de mekaniskt går att riva sönder så att man kommer åt innehållet. Det är ansvariga för rötningsanläggningen som bestämmer vilken påse som ska användas till matavfall.

Varför får jag inga vita påsar, så som de får i Borås?

Vi vill begränsa den totala mängden plastpåsar genom att kunden själv får skaffa påsarna för det brännbara avfallet. Det minskar risken för att påsar används i onödan. Du kan använda vilken plastpåse du vill till det brännbara avfallet, så länge den inte är svart eller mörk.

Kommer det inte att gå åt mer plastpåsar nu än tidigare?

Nej, det kommer generellt sett inte gå åt mer plastpåsar än tidigare. Det kan dock gå åt mer påsar i de fall man går över från hemkompostering till att lämna matavfall i svart påse. Trots detta, och att matavfall måste transporteras till en rötningsanläggning, är optisk sortering ändå mer miljövänligt än kompostering eftersom man kan utvinna biogas ur matavfall.

Är det verkligen bra med plastpåse?

Den svarta plastpåsen (som kommer att delas ut till hushållen) är användarvänlig och hållbar. Risken för genomblötning, med obehaglig tillväxt och lukt i tunnan, är i princip obefintlig. Notera även att optisk sortering inte leder till fler påsar än idag, möjligen till mer miljövänliga sådana, då vi alltid kommer att sträva efter att använda oss av bästa möjliga alternativ. Plasten kommer inte heller ut i naturen. De svarta påsarna separeras från matavfallet och bränns tillsammans med övrigt restavfall och bli till el, värme och fjärrkyla.

Om påsarna

Är det inte bättre med papperspåsar än plastpåsar?

Frågan om huruvida plast- eller papperspåsar är bäst för miljön är inte helt enkel. Naturskyddsföreningen skriver på sin hemsida: *"Tyvärr går det inte att säga om kassar av plast eller papper är bäst. Olika studier ger nämligen olika resultat. Vilket material som ger minst miljöpåverkan beror bland annat på i vilket land som kassarna tillverkats och vilka råvaror och energikällor som använts."*

Hur skall påsen för övrigt avfall se ut?

Man kan använda vilken plastpåse som helst som inte är svart eller mörk till det övriga avfallet, d.v.s det brännbara hushållsavfallet.

Kompostera

Kan jag kompostera mina matrester?

Absolut. I Ulricehamns kommun är det tillåtet att kompostera, det krävs dock en anmälan på kommunens hemsida. Du kan också kombinera kompost och svart påse, t.ex. under vintertid, då komposten kräver lite mer arbete. Ur miljösynpunkt är det bäst att lägga matavfall i svart påse, eftersom rötningen producerar stora mängder biogas.

Jag komposterar, ska jag ändå slänga matavfallet i den svarta påsen?

Du får självklart fortsätta att kompostera. Det viktigaste är att matavfall inte hamnar i påsen för brännbart. En del matavfall är lite svårare att kompostera, t.ex. under vintertid, eller om man vill undvika lukt. Räkskal, citrusskal, ben, köttrester och dylikt kan vara bättre och mer riskfritt att istället lägga i svart påse. Ur miljösynpunkt är det bäst att lägga matavfall i svart påse, eftersom rötningen producerar stora mängder biogas.

Biogödsel och biogas

Vad är biogas?

Biogas består av metangas och koldioxid. Biogasen kan användas direkt för uppvärmning och elproduktion eller som fordonsbränsle efter att gasen renats från koldioxid.

Vad är biogödsel?

Näringsämnen i matavfall tas tillvara i biogödsel som ersätter konstgödsel inom jordbruket. Fosfor som används i konstgödsel är en ändlig resurs. Därför är det bättre för miljön att använda biogödsel istället för konstgödsel.

Hur mycket biogas och biogödsel blir det av matavfall?

Av en påse matavfall (cirka två kilo) blir det biogödsel som räcker till att odla havre till elva portioner havregrynsgröt och biogas som en bil kan köra fyra kilometer på. Ulricehamnarnas matavfall räcker till att köra en biogasbil ett varv runt jorden varje vecka!

Optisk sortering

Varför har Ulricehamn valt optisk sortering?

Vi har i första hand valt optisk sortering för att det är kundvänligt. Vi använder samma tunna och hämtningsintervall, ingen ytterligare plats krävs för fler kärl och sopnedkast kan man fortsätta använda. Systemet är flexibelt och utbyggbart; Optisk sortering finns på flera platser runt om i Sverige varav flera håller på att utveckla systemet med ytterligare färger på påsarna för textilåtervinning, plastförpackningar etc.

Vad är optisk sortering?

Påsarna som läggs i soptunnan transporteras till en anläggning där man med hjälp av optisk teknik delar upp påsarna utifrån vilken färg de har. På det viset hamnar alla svarta påsar för sig och transporteras in i en rötningsanläggning, där biogas och biogödsel produceras. Alla påsar med annan färg går till en förbränningsanläggning.

Varför satsar inte Ulricehamn på 4-fackstunnor istället för optisk sortering?

Olika lösningar passar olika bra i olika områden. Vi har valt optisk sortering för att det är bäst för både invånare och miljö i Ulricehamns kommun.

Vi älskar skräpmat!

Varje hushåll slänger 2 kg mat i veckan och en vanlig skräppåse består i dagsläget av 40 % matavfall. Om vi istället separerar matavfall från brännbart hushållsavfall kan vi utvinna inte bara el, fjärrvärme och fjärrkyla utan också biogas och biogödsel, som annars skulle gå till spillo. Om vi lyckas sortera ut allt matavfall i Ulricehamn och omvandlar det till biogas så räcker bränslet till att köra en biogasbil ett varv runt jorden, varje vecka. Länge leve skräpmaten!

